

Логаритмична спирала:

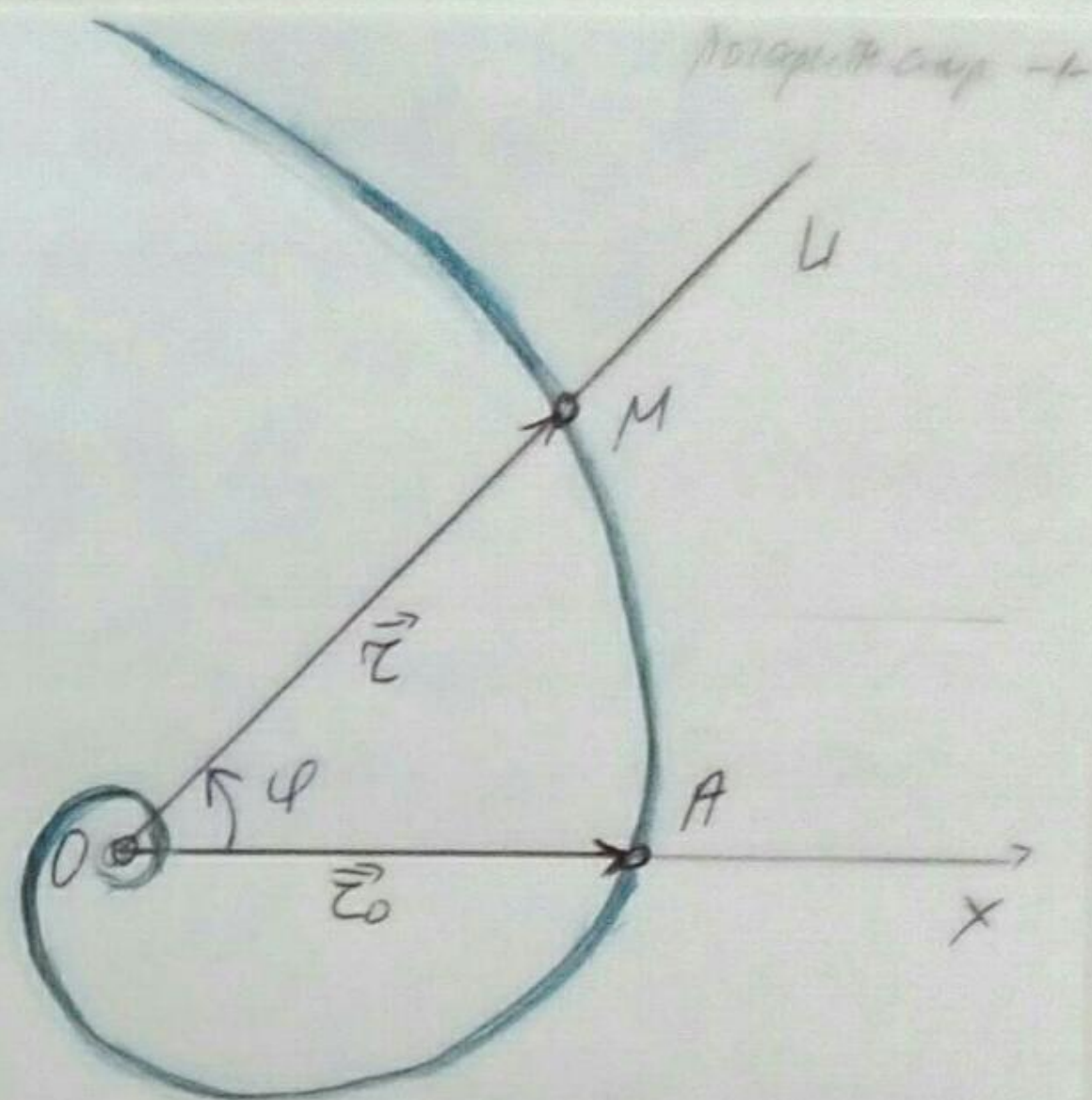
В равнина права OL се върти около т. O с постоянна ъглова скорост ω . Т-ка M се движи по OL със скорост, пропорционална на разстоянието OM .

Удобно е да въведем полярна коорд. с-на за полюс - т. O , а за поларна ос - кои да е лъч през O - $Ox \rightarrow$. Върху този лъч фиксираме т-ка A , съответстваща на поларния ъгъл

$\varphi, \varphi_0 = 0$, и нека $r_0 = |OA|$. За параметър е естествено да приемем времето - t , като го отчитаме от момента когато т. M преминава през A . Сега от у-вието имаме $\varphi = \omega t$ (1) и $\frac{d\vec{r}}{dt} = m\vec{r}$ (2), където m е константата.

Ясно е, че ако $m = 0$, то логаритмичната спирала става окръжност. Когато $m > 0$, то M се отдалечава от O , а при $m < 0$ M се приближава към O . От (2) имаме $\frac{dz}{z} = m dt \Rightarrow$ интегриране

$$\int_{z_0}^z \frac{dz}{z} = m \int_0^t dt, \Rightarrow$$

$$\ln \frac{z}{z_0} = \omega t \quad \text{или} \quad z = z_0 e^{\omega t} \quad - \text{изключаване } t \Rightarrow \text{логарифмична спирала}$$

и полагайки $\frac{\omega}{\omega} = k$

получаваме полярното у-ние на логарифмичната спирала

$$\ln \frac{z}{z_0} = k \varphi \quad \text{или} \quad z = z_0 e^{k \varphi} \Rightarrow \text{при } k > 0 \text{, } z \text{ се отдалечава}$$

тава пропорционално от 0 пропорционално на φ . Когато вървим се намалява пропорционално ($\varphi \rightarrow -\infty$), то z клони към 0. При $k < 0$ - обратно
 нямаме $\lim_{\varphi \rightarrow \infty} z = 0$ и $\lim_{\varphi \rightarrow -\infty} z = \infty$, ($\varphi = \omega t$)

Следователно логарифмичната спирала има безброй много
 завои, както при отдалечаването си от полюса, така и при
 приближаването си към него.

Ако от полярна координатка с-на преминаем към ортогонална к.с.,
 то параметричните уравнения на логарифмичната спирала

$$\text{са} \quad \begin{cases} x = z_0 e^{k \varphi} \cos \varphi \\ y = z_0 e^{k \varphi} \sin \varphi \end{cases}$$

Интересен факт е, че еволюцията, както
 и еволвектата на логарифмичната спирала
 е също логарифмична спирала — прегледете.

Конична спирала: Проста се върти около ос - OZ като описва конична повърхност с управителна крива - окръжност в коя да е равнина перпендикулярна на OZ . В същото време равнината на сечението OZL се върти около OZ с постоянна ъглова скорост ω пропорционална на разстоянието OM . Полуката при движението на M крива се нарича конична спирала.

Ясно е, че проекцията l в Oxy е логаритмична спирала.

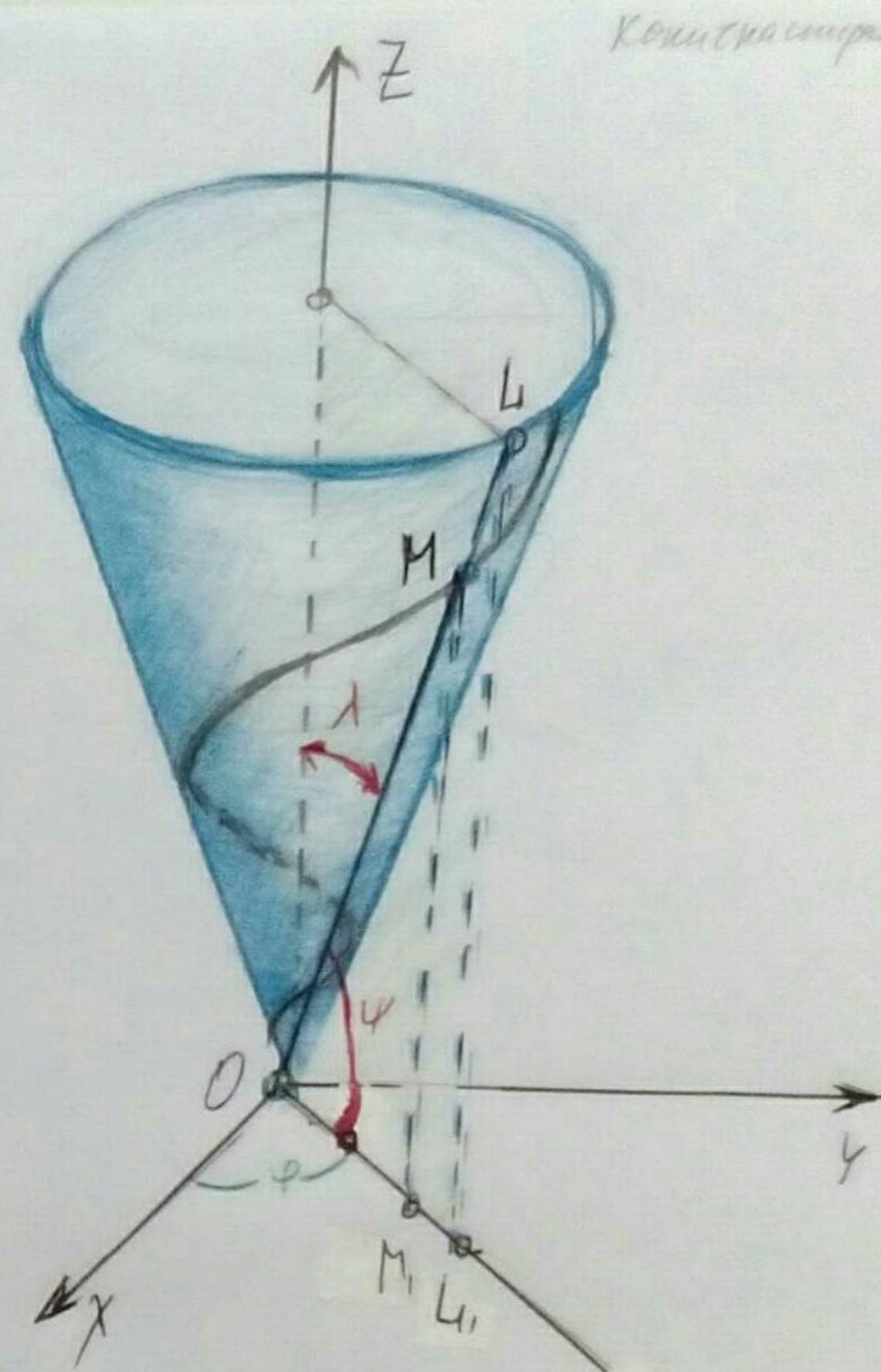
Така че ... $\varphi = \omega t$, $\psi = \frac{\pi}{2} - \lambda$, $r = r_0 \cdot e^{mt}$,
(където $m < 0$ или $m > 0$ е константа,
а r_0 - пак $\rightarrow$ радиус вектора в началния момент.

Следователно спрямо ортотек. коорд. с-на

коничната спирала има параметрични уравнения - примерно

$$\begin{cases} x = r_0 \sin \lambda \cos \varphi e^{k\varphi} \\ y = r_0 \sin \lambda \sin \varphi e^{k\varphi} \\ z = r_0 \cos \lambda e^{2\varphi} \end{cases}$$

Коничната спирала е пример за обща векторва линия.

Конична спирала